

Wie houdt er nog van tegenstellingen?

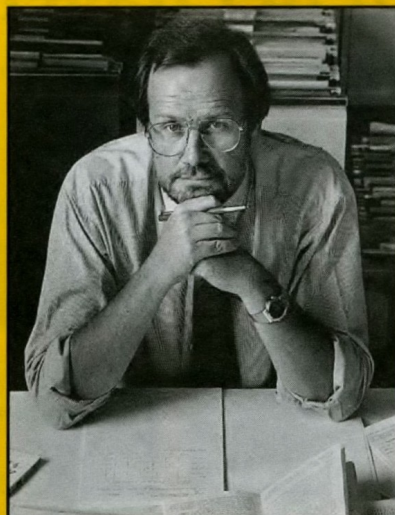
Een verkiezingsjaar, 1994. Ook een jaar met een hoog medezeggenschapsgehalte. Het wetsontwerp om de WOR toe te passen in de overheid wordt behandeld en het wachten is op het uiteindelijke SER-advies over de aanpassing van de WOR zelf en het daarop volgende wetsvoorstel. Minister De Vries heeft aangekondigd nog binnen zijn ambtstermijn ferme stappen op dit gebied te willen zetten.

Uit de verkiezingsprogramma's blijkt echter niet zoveel aandacht voor de medezeggenschap. En als landelijke verkiezingsprogramma's er al aandacht aan besteden, is het van een treurigmakende algemeenheid. Dat geldt ook voor het Europese niveau, waar toch wel wat te regelen valt. Zoals de medezeggenschapsregeling voor internationale concerns. Binnen gemeenten wordt het langzamerhand tijd, bijvoorbeeld bij het opstellen van collegeprogramma's, keuzen te gaan maken voor de overgang naar ondernemingsraden.

Voor zo ver te overzien, is de belangstelling van politieke partijen niet groot. Gelukkig zijn medezeggenschappers maatschappelijk actieve mensen en kunnen zij zelf bijdragen aan een grotere belangstelling.

In Nederland wordt de inhoud van de medezeggenschap nog steeds beperkt door de heilige 'ondernemersvrijheid'. Op essentiële ondernemersbeslissingen is alleen medezeggenschap te bereiken als ondernemers daar zelf waarde aan hechten of het medezeggenschapsorgaan een sterke kwalitatieve inbreng heeft. Wezenlijke uitbreiding van de medezeggenschap valt van de politiek niet te verwachten. Voor de nieuwe ondernemingsraden in de overheid wordt de invloed op de wezenlijke politieke beslissingen zelfs verder beperkt.

De politiek treedt ambivalent op. Regelmatig reageert zij op maatschappelijke problemen, zoals bij

de inschakeling van vrouwen, gehandicapten en migranten, door aan de werkgevers geen stringente eisen te stellen en de ondernemingsraden een inspanningsverplichting op te leggen. Dan heeft de politiek iets aan het probleem gedaan en kan een volgend maatschappelijk probleem worden aangepakt.

Zo wordt van ondernemingsraden een bijdrage verlangd in het oplossen van maatschappelijke problemen, zonder dat zij hiervoor extra mogelijkheden krijgen. En mogen zij zich nog steeds niet bemoeien met belangrijke ondernemersbeslissingen. Daarvoor worden allerlei motieven opgevoerd, zoals: ondernemingsraden vertegenwoordigen alleen het eigen personeel en zijn daarom geneigd de 'eigen' belangen na te streven.

Vroeger, toen er meer in tegenstellingen werd gedacht, was dat uitzonderen van die wezenlijke beslissingen misschien nog wel te begrijpen; maar anno '94 is dat zeker achterhaald. Werknemers in Nederland zijn goed opgeleid, verstandig, willen wezenlijke beslissingen kunnen beïnvloeden en zullen bijdragen aan de kwaliteit van die beslissingen. Werknemers willen serieus worden genomen. Het is dus de vraag wie tegenwoordig nog tegenstellingen in stand houdt.

Jaap de Jong